

Tantárgy neve: MAGYARORSZÁG AZ ÚJKOR HAJNALÁN: A HATALOM MEGOSZLÁSA A KIRÁLY ÉS A RENDEK KÖZÖTT (1439–1541)

Kredit: 4	Félév: 2	Heti óraszám: 2	Óratípus: Előadás	Értékelés: Kollokvium
---------------------	--------------------	------------------------	-----------------------------	---------------------------------

Tantárgy tematikája:

A tantárgy előbb a középkor végi rendiség problémájának historiográfiáját tárgyalja, majd rátér a rendiség alapjainak és magyarországi kialakulásának taglalására. A korszak egy fontos kérdésére – miért fejlődött robbanásszerűen a magyar rendiség Zsigmond király halála után? – a választ a király–dinasztia–udvar összefüggéseinek feltárása adhatja meg. A kurzus a továbbiakban foglalkozik a korszak uralkodóinak kormányzati rendszerével (1/Albert és a zavaros idők; 2/I. Mátyás; 3/a Jagellók; 4/János király és I. Ferdinánd), valamint az igazgatási intézmények király és a rendek közötti megosztását; értékeli a 16. század elején kialakult politikai viszonyokat (átmeneti kormányzati forma vagy a parlamentarizmus és nemzeti gondolat előzménye?). Végül az előadáson szó lesz a Mohács felé vezető kül- és belpolitikai konfliktusokról, a mohácsi csatavesztés és a kettős királyválasztás okairól és következményeiről.

Kötelező és ajánlott olvasmányok:

BAK János: *Königtum und Stände in Ungarn im 14–16. Jahrhundert*, Wiesbaden, 1973
ENGEL Pál–KRISTÓ Gyula–KUBINYI András: *Magyarország története 1301–1526*. Osiris, Budapest, 1998
KÖBLÖS József: Az egyházi középréteg Mátyás és a Jagellók korában (*Társadalom- és művelődéstörténeti tanulmányok* 12.) MTA TTI, Budapest, 1994
KUBINYI András: A Mátyás-kori államszervezet. In: *Hunyadi Mátyás. Emlékkönyv Mátyás király halálának 500. évfordulójára*. Budapest, Zrínyi, 1990. Uő.: A királyi udvar kormányzati szerepe Mohács előtt. In: *Székfoglalók a Magyar Tudományos Akadémián 2001. Társadalomtudományok*. Főszerk.: Vizi E. Szilveszter. MTA, Budapest, 2005. Uő.: A magyar országgyűlések tárgyalási rendje 1445-1526 = *Jogtörténeti Szemle* 21. (2006) 3–11. Uő.: *Mátyás király*. Vince, Budapest, 2001
KULCSÁR Péter: *A Jagelló-kor*. Gondolat, Budapest, 1981
MÁLYUSZ Elemér: A magyar rendi állam Hunyadi korában = *Századok* 91. (1957) 46–123
Matthias Corvinus und die Renaissance in Ungarn 1458–1541. (Kiállítási katalógus) 8. Mai–1. November 1982. Schallaburg '82. Amt der NÖ Landesregierung, Wien, 1982
TRINGLI István: Pest megye a késő középkorban. In: *Pest Megye Monográfiája I/2*. Szerk.: ZSOLDOS Attila. Budapest, 2001. 75–194. Uő.: *Az újkor hajnala*. Vince, Budapest, 2003

Tárgyfelelős: Tringli István

Oktatók: Tringli István, Süttő Szilárd